

גיטין ו עניין: הקב"ה עסיק בפילגש בגבעה

מהר"ל חידושי אגדות

את שאול ואח"כ את דוד. ומעשה פילגש שהיה יוצא העולם מן הסדר לגמרי, הוא היה הסבה שיצאו המלכים לכך סמך אחריו ויהי איש אחד מן הרמתיים.

וכמו שהוא יתברך אמרו עליו שהוא עוסק בסדר המציאות, כדאיתא בפ"ק דע"ז (ג' ב') שאמרו ג' שעות ראשונות יושב הקב"ה ועוסק בתורה, ופרשנו לשם כי התורה היא סדר העולם, שכך אמרו במדרש (ב"ר פ"א) שהיה מביט הקב"ה בתורה וברא בה עולמו ור"ל כי התורה היא סדר (הם) [העולם] והקב"ה ברא העולם בסדר מאוד, ולכך אמר כי הקב"ה היה מביט בתורה וברא בה עולמו, לכך מה שאמר כי עוסק בתורה כלומר כי הוא יתברך מקיים הסדר ושומר אותו שיהיה העולם עומד בסדר אשר בראו וזה נקרא שעוסק בתורה, וכן מה שאמר שעוסק בפילגש בגבעה, כלומר שהיה עוסק כאשר העולם יוצא מן הסדר לגמרי, [אז היה] פועל הש"י שיהיה חוזר אל סדר שלו, כמו שהיה בפילגש בגבעה שהיה כל אדם איש הישר בעיניו יעשה, ובשביל זה עצמו היה הסבה כי העמיד הקב"ה מלך בעולם שיהיה מחזיק הסדר, ומפני כי הקב"ה מחזיר העולם אל הסדר, ולכך יש להתבונן בענין היציאה מן הסדר במה היה, לכך כתיב (שופטים י"ט) ותונה עליו

בפילגש בגבעה מן המעשה אשר נעשה לכן כתיב בסוף המעשה של פילגש בגבעה (שופטים כ"א) בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה, לומר כי הכל היה יוצא חוץ לסדר.

ואל יהא מעשה פילגש בגבעה קל בעיניך, כי היה סוף הכל כאשר היו ישראל בלי מלך ולא היה להם סדר, ולכך מעשה פילגש בגבעה כתיב בסוף ספר שופטים אשר כל ספר שופטים מדבר בה (טהבת) [מעשי] ישראל כאשר היו בלי מלך, ואח"כ כתיב (שמואל א' א') ויהי איש אחד מן הרמתיים ושמו אלקנה וגו', לומר כי כאשר הגיע המעשה הזה של פילגש בגבעה בישראל, והיה המעשה הזה יוצא לגמרי מן הסדר עד שלא היה העולם יכול לעמוד, וכמו שקרה בזה המעשה שכמעט היה חרב ובטל שבט מישראל, ודבר זה היה חורבן אל ישראל כאשר היה נבטל שבט אחד דגמירי דלא בטל שבט מישראל (ב"ב קט"ז), ואם בטל שבט אחד כאלו ח"ו ישראלים בטילים מן העולם, ואז העולם חרב לגמרי, ולפיכך היה מתחייב מן המעשה הזה שלא יהיה בטל הסדר בעולם שיהיה מלך בעולם אשר שומר הסדר, ולכך ויהי איש אחד מן הרמתיים ושמו אלקנה, ואז היה התחלת תולדות שמואל הנביא בעולם, והוא העמיד המלכים תחלה בישראל, תחילה העמיד

קא עסיק בפילגש בגבעה. פירוש זה, שהשם יתב' ממנו נגזר ומסודר המציאות, במה שהוא ית' נותן הסדר אל הכל, וכמו שהוא נותן הסדר אל הכל, וכן כל אשר הוא יוצא מסדר המציאות הוא מתנגד אל השם יתברך אשר מאתו מסודר כל מציאת העולם. לכן אמר שהוא עסיק בפילגש בגבעה, כי בפילגש בגבעה היה העולם יוצא מן הסדר לגמרי, כי לא היה להם מלך אשר הוא שומר ומחזיק סדר המציאות, ולא היה להם אז מלך ואז היה להם יציאה לגמרי מן הסדר, וכאשר נראה

נפש החיים ש"ד פ"ו

שהתלמיד שואל לרצ ע"כ. ולא עוד אלא כי גם באותו העת שהאדם עוסק בתורה למטה. כל תיבה שמוליא מפיו הן הן הדברים יולאים כביכול גם מפיו ית' באותו העת ממש. כדאשכחן בפ"ק דגיטין גבי פלגש בגבעה ותזנה עליו פלגשו ר' אביתר אמר זבוב מלא לה ר"א. גימא כו' ואשכחתי ר"א לאל"י א"ל מאי קעביד קב"ה א"ל עסיק בפלגש בגבעה ומאי קאמר אביתר בני כך. הוא אומר יונתן בני כך הוא אומר. והיינו מפני שר"א ור"י טסקו ביניהם בענין פלגש בגבעה אז באותו עת. גם הוא ית' שנה דבריהם ממש. והוא ית' ש' ודבורו חד. וכמפורש בכו"הק

בן יהודע

שם, א"ל עסיק בפלגש בגבעה. נראה ודאי לאו בפשוטן של הדברים הוה עסיק, אלא ידוע הוא דכל הדברים והמעשים האמורים בתנ"ך, יש בהם רמז בסודות עליונים, וכאשר תמלא בפרשת ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, שכל הדברים ההם אמורים על עולמות עליונים, וכולם סודות עמוקים, כאשר פרש מקלמס בארצא רבא וויטא ושאר מקומות, וכן הענין כאן, כל הדברים האמורים בפרשת פלגש בגבעה, כולם מדברים בסודות עליונים, ובאותה הסודות הוה עסיק קב"ה במתיבחה דרקיעא, ובכלל הזכיר דברי ר"א ור"י, שגם דבריהם אלו יש להם סייכות ומגע באותם הסודות: